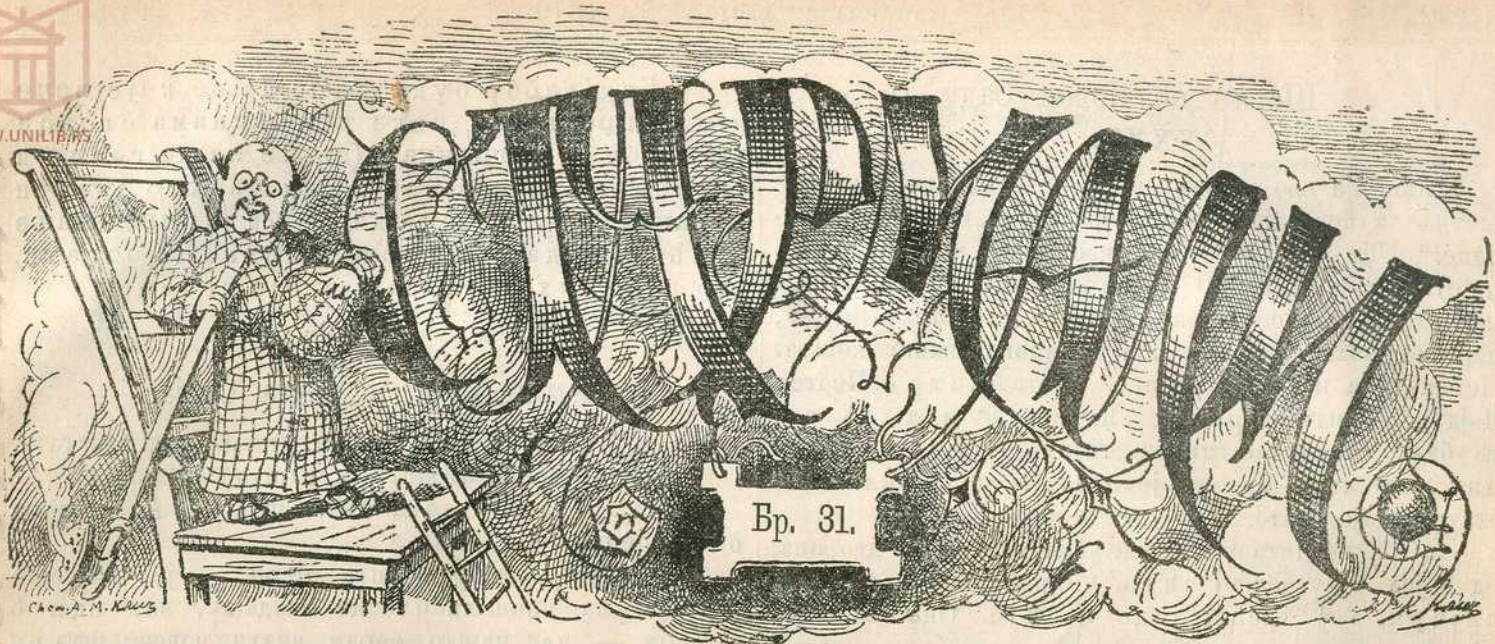

WWW.UNIBERZITETSKA.BIBLIOTEKA

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ВЛАСНИК ЗМАЈ-ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ.

ГОДИНА ДРУГА

ИЗДАЈЕ ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА.

ГЛАВНИ САРАДНИК
А Б У К А З Е М.

У Н О В О М Е С А Д У
10. Новембра 1879.

ИЗЛАЗАК И ЦЕНУ
ВИДИ НА ЗАВРШЕТКУ ЛИСТА.

Ч у д н о в а т о.

Од како је света, века,
У сваком ћеш добу наћи
Да је увек било слаби,
Да је увек било јачи.

Од како је света, века
Златни слови писано је,
Зборило се, учило се:
Немој туђе, не дај своје!

Од како је света, века
Годило је души, уму
Кад се људи не кржаве,
Већ се лепо споразуму.

Од како је света, века
На сва уста људи вичу
Да је слога дар од бога,
А из слоге свезе ничу.

У књигама од искуства
Међ осталим и то пише:
Ако јачем треба свезе,
Слабом треба сто пут више.

Ал данашњи новинари
(По Талмуду ваљда) веле:
Јаки треба да се зближе,
Слаби треба да се деле.

Кад се јачи споразуму
То се слави, то се хвали.

А шта бива кад би исто
Покушати хтели мали?

Тад чивутска пера грме,
Тад мастило њино сева,
На слабе се онда лије
Донерветер с десна с лева.

Што јачему лепо служи
И на дику и на хвалу,
То се слабом у грех пише —
По чивутском том моралу.

Таку ватру и сад сикћу
Ти змајеви од папира,
Све на рачун опште среће,
Све на рабаш општег мира.

А ја велим јачим, већим:
Де нам добар пример дајте!
А ви слаби, а ви мањи
На јаче се угледајте!

Камо среће да с' алира
И што ј' јако и што ј' мало,
Бар се онда нигде не би
Од напасти страховало.

То би били громоводи
Од грома ере нове, —
А гром кад већ нема куда
Ударио б' у Лојдове.

Миткереш.

Шетња по Новом Саду.

XXXVI.

Како је ово каљаво време настало најлепша је шетња за новосађане по дворанама „Српске читаонице.“ Та шетња стаје нас (ако нисмо картаџије) месечно само 50 новчића, докле н. пр. летња шетња на променаду, агенцију, у футошку шуму, порезно звање и стрелиште много више кошта. Истина има и у „Читаоници“ доста блата („Пестер Лојд“, „Пешти хирлап“, „Кикерики“ и т. д.), али то блато неморамо ми да газимо, него оно гази нас, али ипак ми остајемо чисти и неокаљани, а блато остаје блато.

„Српска читаоница подељена је у више дворана, од којих се у једној чита, у другој карта и билијари, а у трећој једе и пије. Она се дакле савесно стара како за душу, тако и за тело наше. При читању се кваре очи, при карти и билијару морају се добро отворити очи, а јести и пити можемо и жмурећи, те из тога логично следује, да у соби за читање има обично најмање чланова, јер свакоме је вид очњи мио и драг, те га чува и штеди, а у соби, где се једе и пије има их највише, јер се ту очи не напрежу а и ум баш не мора велику снагу развијати. Што се собе за картање и билијар тиче то је најлепша најважнија соба у целој кући и својим богатим осветљењем и лепим намештајем примамљује човека да у њој остане, да и не иде даље, н. пр. у собу за читање.

Преко зиме имаћемо у читаоници још две врсте забава: јавна предавања и играчке, које ће се сваке суботе наизменце држати. У ову суботу већ је држано прво јавно предавање „О српским матерама“ од А. Хаџића. Знам да ће многа и многа Српкиња са стране завидети Новосадским Српкињама, што имадоше прилику да чују коју озбиљну и поучну, занимљиву и лепу реч о матерама српским, о тако важној, најважнијој теми на свету. Српкиње наше са стране чисто гледе умним очима својим све дворане читаоничке испуњене женским светом, које грамзе да се поуче разговором о теми, која се тиче њиховог најузвишенијега позива. Али ће се згрозити кад чују, да су то вече собе читаоничке истина доста пуне биле, али онога није било, ко је најнужнији онде био и за чију „љубав“ је г А. Хаџић и изабрао тако лепу и важну тему. **Матере српске, женски свет** (са врло малим, поштовања вредним изузетком) светлио је својом отсутношћу. Накнадно смо дознали, да је то исто вече била гранд-игра „фрише фире“ у кући једне врло поштоване господе, на коју су наше српске картаре, хоћу рећи српске матере листом поврвеле и ми замерамо одбору читаоничком, што се на ову околност обзирао није, те заказао у невреме своје предавање.

У идућу суботу пак биће играчка „венчић“ те се надамо, да ће наше женске поправити своју погрешку од прошле суботе, те многобројно доћи у „Читаоницу.“ Ако ово збиља тако буде, онда имамо одбору „Читаонице“ наше да предложимо ово:

„Кад одбор буде хтео да се које вече држи **предавање**, нека у новинама огласи да ће бити „**игранка**“ (па ће наше господе и госпођице све доћи), а кад узакте давати **игранку**, нека рекне да ће бити **предавање** (па ће можда која госпа и код куће остати, око домаћих послова и своје дечице).

Аб.

Домин Паја, и Газда Стаја.

Стаја: Домине, да ми даш мало на цедуљи атестата.

Домин: какав атестат, и нашто?

Стаја: та ти ваљда знаш шта је Атестат па онако пиши.

Домин: па добро а шта оћеш — јел на тебе рад Пасоша, оћеш ли отвоме владању, или ћеш о сермији — или нашто морам знати човече шта ћу да пишем. —

Стаја: Е мај ако није — кад ја теби кажем онда је лако, па ја знаш нисам рад да ти то знаш. —

Домин: е па кад је тако, ја онда писати немогу, — иди збогом.

Стаја: та немој се ти лудити домине, мени то треба нужно, немој да идем Солги — него напиши — а теби што се кипира ево у цепену, мени је већ двокат казао пет сексера, нек иде у штрангу. —

Домин: иди молим те — како ћу ја теби писати кад нећеш да кажеш шта — ја неznam напамет шта теби треба. —

Стаја: Е незнаш ђаволску матер, мој Гаврило нема 10 година па зна на памет оченаш и верују — а ти незнаш Атестат на памет — па какав си ти Домин — знаш ти ал нећеш — ја знаш нећу се манути, ма пропала кика на глави кроз шешир.

Домин: дакле теби треба Атестат да си се добро владао увек, јел? ти си њу тукао па те је тужила јели? кажи. —

Стаја: ја не кажем ништа — ти знаш ваљда шта треба, сад — она мене да зове Ђир Мошом, и које научијо. —

Домин: е виш сад знам шта ћеш, иди донеси штемпли од 50 крајцара. —

Стаја. Аја не припознајем — нећу на штемпли — Двокат је казао не припознај ништа, па квит, само пиши тако, мани се ти штемпла и ђавола — него ти ево што ти се кипира па лаку ноћ, не ћеш ти мене испипати ма да си још толики.

Домин: е па кад је тако — сад одма напоље више ни речи — ти ниси при себи. —

Стаја. Е па добро сад бар знам на чему сам фала Домине и на томе, ал ћеш ме попамтити, — и ко те је довео, и са шњимекар. **Л. Ћ.**

Смешна песма.

Ал је ово смешна песма
— А тако ми моје вере —
Боле ће вас јако трбу
Не смејте се преко мере!

1861.

Аб.

Абуказемов календар.

Новембар.

1. У Кикинду је стигло једно писмо из Немачке овако адресовано: **Herrn Nagy Kikinda in Mladen Trifunacsz.**

2. Владика Анђелић смишља разлоге, како да се оправда, што Папића неда Чуружанима за пароха.

3. Напоследку је овако смислио: Папић и по имену судећи нагиње на Папу, а он као православни владика, не може таквога човека за српског пароха признати.

4. Конзисторија навађа даље, да Папић није „пастирског поведенија“; ту имају право, јер Папић се заиста не поваша као пастир него као изображен, интеллигентан човек.

5. На сабору вели Паја Димић за једнога свештеника, да је „оптерећен женом и децом“.

6. Све жене, матере и деца захваљују се Паји Димићу на комплименту, што их „теретом“ назива (они су до сад држали да су благо у кући и да је сретна она кућа, где их има).

7. Паја Димић се извињава тиме, што вели да је и он ожењен човек.

8. Неки Сомборци толико су ишли већ Челиковићу (на пиво), да су се већ сасвим очеличили.

9. „Кикерики“ се радује што „Стармалом“ прети опасност да ће морати престати; бар ће њега — вели — и од сада Срби држати.

10. Предавање у „Срп. Читаоници“ „О српским матерама“; пошто је то вече код гђе * било друштво „Фрише фире“, то није могла ни једна „мати“ да дође на предавање, него већином нежењени људи.

Позориште у Вршцу.

Како је наша позоришна дружина отишла у Вршац, то се надамо да ће у Вршцу представљати ове комаде: Кад управа види замршено и јадно стање Вршца, даваће без сумње комад „Весели двори“; кад буде читала записнике заступашке и њихов „вирчафт“ онда ће донети на позорницу „Ђаволски записници“; кад г. управитељ опази гдегод проту Филу, наредиће таки комад „Наживио се“; кад види како се заступашки одбор отима да пре него што се збаци још коју спасоносну наредбу учини и још који „кшефт“ са добрим шићарем направи, даваће комад „Последња воља“; кад види како та незаконита општина и против саборске наредбе и заповести ипак још постоји и газдује, изнеће пред публику комад „Првос“; кад види како владика и прота командирају и за канап вуку Перу Формаћа, Васу Токиног, Косту Богосављевића, Нику Мандукића и т. д. онда ће управа позоришна према томе давати игру: „Наши робови“; сетив се дра Ђоке Милосављевића одмах ће као први комад изнети „Грозни муж“; а кад буде заступашка општина на издиханију даваће се „Ултимо“.

Аб.

Досетке из дечијег света,

(прибележене сасвим верно, без икаква додатка.)

„Но, Љубице, како ти се допада наш ручак? Мораш бити задовољна.“

Ништа, ништа, није ни код куће увек боље.

Кад су лане с пролећа скидали зимске прозоре и метали „шалукатре“ то је мали Коста веома пажљиво посматрао.

Кад је у вече тога дана мали Коста седио по обичају свога старог деде, загледа се он у дедине наочаре, па онда наједанпут запита: „Је-ли, деда, хоћеш-ли и ти сада метути „шалукатре на очи?“

Исти Коста нашао је негде зелених шљива и већ је хтео да их једе, кад искрену мати и рече му: „Ни пошто да ниси јео зелених шљива, јер ћеш умрети. Мораш чекати док буде зрелих!“

То је било па и прошло. Кад наскоро за тим цркне у кући мачка, коју је Коста веома волео. Ми смо из прикрајка гледали како Коста мртву мачку глади и овако јој говори: Цицо моја, што си јела зелених мишева, што ниси чекала да сазреде!“

Татица је причао својој ћерци ону причу о медведу и заврши је овако: „и тако медвед постаде опет човеком, доби цареву кћер и узео је за жену.“ „Је-ли татице, јеси-ли и ти био медвед пре него што си узео мамицу за жену?“

Мали Стева је ишао мало које вече са својим оцем да се шета по пољани. Отац му је увек обраћао пажњу да гледа како је то лепо на западу кад сунце седа. После би обично рекао: е сад је сунце село, сад ајдемо дома!

Једаред рече Стева: Татице, ала бих ја волео нешто видети.

А шта, сине?

Волео бих видети ту столицу на коју сунце свако вече седа.

Мати рече Стеви: „Ала, ала Стево, како су ти каљави прсти! Јеси-ли ти видео кад у мене тако каљаве прсте?“

Малом Стеви засузише очи.

„Али мати.....“

„Но, шта си хтео да кажеш, реци слободно!“

„Али за бога, мати, кад си ти била мала, ја те онда писам ни познавао.“

Неки рођак дође у посету Зоркином оцу и матери. Говорио је једнако о себи и о својим лепим и сјајним изгледима, — што Зорка, наравно да није разумела, кад је рођак отишао Зоркин отац рече својој жени: Мани га богати, зар не видиш да има црва у глави.

После опет неколико дана дође опет тај исти рођак. А Зорка се све око њега вере и пење на столицу на којој овај седи.

Шта ћеш ти, Зорка, што не даш чики мира рече јој отац.

„Ја бих волела да видим црва.“

(Продужиће се.)

Ћира. Би ли ти мени умео казати, шта зна бачки владика?

Спира. Па ено он сам у својем говору на сабору вели: „ја знам за сремску шљивовицу“.

Ћира. Кажи ти мени ко је људима од веће хасне: хрватске загребачке универзитетлије или стакларски шегрти?

Спира. Па стакларски шегрти.

Ћира. А како то?

Спира. Загребачки универзитетски ђаци разбијају ноћу туђе прозоре, а стакларски шегрти оправљају их. **Аб.**

Ћира. Јеси ли чуо да се од сабора иште мировина за оне свештенике који би хтели по други пут да ступе у брак.

Спира. Чуо сам. А шта је сабор на то решио?

Ћира. Не знам шта је сабор решио, ал ја би решио овако: „Мировина је за оне који желе имати мира, а ко жели имати мира нека не ступа у брак!“

Ћира. Ето видиш, Спиро брате, г. комесар заборавио је понети и сабљу и калпак, па се сабор ипак мирно свршио.

Спира. То би требао г. комесар да увиди, па други пут да заборави и сам доћи.

Ћира. Ти то говориш само ради уштеде излишних трошкова?

Спира. Па наравно. — И ради бољег међусобног поверења.

Ћира. Је-ли Спиро, је-ли истина да шећер скаче.

Спира. Није истина. Ја сам давас спустио у казу грумен шећера, па је потонуо на дно као и досад.

Ћира. Би ли ти мени знао казати каква је разлика између Босне и Аустро-Угарске.

Спира. Не ћу да лушам главу, него кажи ако знаш.

Ћира. У Босни кад ко пева „Радо иде Србин у војнике“ онда извуче фуру. А у Аустро-Угарској извучао би Србин фуру кад не би ишао радо у војнике.

К о к и ц е.

Не треба таки калуђере сумњичити нетачним рачунима (као н. пр. у Шишовцу) него треба изаслати стручну комисију да прегледи тасове, да нису можда пробушени.

Тиховатрени отац Герман говорећи о томе ко је старији саборија, он ил свешт. Прица, вели: „Ја сам имао срећу или боље несрећу дуже и више саборисати него предговорник“. Сабор је требао на тај комплимент одговорити са равним комплиментом: „О молим — срећа или боље несрећа је са наше стране!“

После аџере г. Варадија двапут га је већ његов срез изабрао за посланика. Он се увек отресо. Сад га ево бирају и по трећи пут. Још се не зна хоћели на овај глас цена орденима скочити или пасти.

Онај вештак што је написао на једном лешњику читаво вјерују, оченаш и десет заповеди божији, — сад се спрема да опише рад светог синода на једном зрну проје.

Неки калуђери веле: ми нисмо људи од „Пркоса“, — ми смо готови у свако доба казати: „Хвала богу астал је постављен!“

Из Пеште јављају да је опет велика вода. Већ се помишља на то да се нове долме направе — око зграде где се држи дијета.

Двобојни закон.

За она места где су сад двобоји у моди.

§ 1.) Дистанција мора бити тако мала, да борци могу један другог видети (кроз дурбин).

§ 2.) На дурбину мора бити бео барјак, да се не би онај други поплашио мислећи да овај већ пуца на њега.

§ 3.) Кад напере пиштоље, не сме се један на другог смејати (то је публикин посао)

§ 4.) Сабље ако су дрвене морају бити сребрним папиром облепљене (да лепше изгледа).

§ 5.) Пиштољи могу бити празни, само флаше од шампањера да буду пуне. Јер без пуцања не сме бити дујела.

§ 6.) Секундантима имају понети и парче сапуна да би се могла част боље спрати.

§ 7.) После дујела једе се бифтек ал енгле. (Да бар што год буде крраво.)

У Ш Т И П Ц И.

△ Наш пријатељ *, врло уважен адвокат у Н., преселио се ових дана у кућу једнога кожара који у истој кући доле има и своју кожарску радњу. Ономад код „Тоше“ на пиву, рећи ће ми *: Нисам ја добро радио, што сам се доселио у кућу, где има дућан са кожама, јер ће многи бачванин, кад пође мени, па опази у кући и у дућану оне силне одеране коже и кајише помислити: Нећу ја ићи томе адвокату, колико је тај кожа већ одерао!“

§. Кад је недавно био владика Анђелић у Ст. Бечеју, да освети нову цркву, наздрави он на банкету мађарским језиком господину Тиси и другој господи у Пешти, а циганска банда неразумевачући ваљда коме се наздравља удари на ту здравицу свирати — Милетићеву песму! **Аб.**

П а б и р ц и.

1.

Неко заустави свога пријатеља на улици, и замоли га, да му узајми десет форината. Овај се извини, да нема више код себе, до само пет форината. „А то не чини ништа“ одговори овај, дајте ми за сада тих пет, а они пет остаћете ми дужни.

2.

Један слуга запита свога господина, који је сваки дан своју главу помадом мазао, зашто он то чини? — Да моју косу задржим, јер ми сваки дан испада, одговори господин. Сутра дан беше суд од помаде празан, и на питање господиново шта је с помадом радио, одговори слуга, да је господинову бунду са помадом намазао, јер су и овој почеле длаке испадати.

2.

Испит да саро: Један ђак свршивши велику школу пропадне на испиту, и врати се кући. Присталу запита га отац како је испит положио? „Врло добро“ одговори драги синак „тако добро, да ћу морати што скорије, на опште захтевање, наново полагасти“.

4.

Једна госпа држала се тако строго етикеције, да је, кад једне недеље није могла у цркву отићи, своју посетну карту послала.

5.

Неко разјашњаваше једној госпођици говор цвећа и отпоче с бојама: „црвено је љубав; плаво верност; зелено нада; бело невиност; жуто љубомора; црно туга и т. д. — Сутра дан дође он опет и поче је испитивати; она спомену све боје, само заборави белу. „Та ви сте заборавили невиност“ рече он. Сафир, који је при том испиту био, одговори: „Ко може све задржати?“

6.

Један дечко носећи једну свраку сретне једног господина, који га муцајући запита: „Хе! Де —

Де — Дечко, знали та свра — свра — сврака го — говорити?“ — „Боље него ви“, одговори дечак „јер иначе би јој шију заврнуо!“

7.

Један занатлија који је свога калџу пијаног при послу нашао, рече му „О несретниче, та ти си опет пијан!“ — „Да несретник!“ одговори пијаница плачућим гласом; „то сте добро казали. Ни један човек на целој великој земљи није тако несретан као ја. Јуче сам био пијан, данас ми се то исто догодило, а могу се ма о шта опкладити, да ће ми се то исто и сутра догодити.“

8.

Ко беше лукавији? Пруски и аустриски официр ручаху заједно у једној гостионици сами за столом, а измеђ осталих јела донесоше и једну чинију куваних рака, али она страна де беху највећи раци, беше аустријанцу окренуга. Прус се на то наљути, и поче да приповеда, како се у Прусској сад све преиначава и поправља, особито у војеним стварима и т. д. а при том је у живом говору, и као да не зна да то ради, чинију са рацима окретао; и кад на последку заврши „Да, да, пријатељу, све, све се код нас окреће!“ беше она страна чиније де беху велики раци, сретно на његовој страни. Аустријанац се мирно насмеши и рече „А видите пријатељу, код нас је опет сасма другојачије, наш цар оставља све по старом!“ и окрене чинију на старо место.

З а х т е в.

Кад се ко год чега лаћа
Њему прво траже,
Да о својој способности
Доказе полаже.

Ил би у храм учитељства
Или доктората —
Испити су строги свуда
Јединцата врата.

И ко хоће да се жени
Прво доказ пружи,
Да је кадар „парче хлеба“
Себи да заслужи.

С тога и ја глас подижем,
И свечано тражим
(А свој захтев одобрењем
Ожењених снажим):

Да с' ни једна лепотица
Не сме звати „млада“,
Док год испит не положи
Из кућевног рада.

Вл. М. Јов.

Социјалисте на силу.

Лане било а сад приповеда К. Костић.

Станко Станић био вам је ;ученик седмог разреда Н—ске гимназије“ као што је о томе и његова карта могла сваког уверити, био је на стану код тетке Соке сестре г. директора, а да не би био сам судба му је одредила верног друга у особи Петра Перића, остала титула је иста. Обојица ђаци, па су знали и да живе у потпуном смислу те речи, држали су се изреке „Док траје нек лаје, кад нестане нек зуји“ т. ј. док је трајало новаца а оно се трошило а кад нестане они би онда певали :

„Блажен ти је живот ђачки
Препун сваке сласти“

— и тако би вечеру одпсвали, фруштук је у таквим временима био луксуз а ручак би добили где год на вересију и опет су могли рећи да боље живе него кир Танаско који броји иладе а кад га жена пита шта ће за ручак а он јој пева ;

„Ти знаш душо Јело
Жута бела (пасуља)
То су моја јела.“

Било је пред васкрс. Станко добио новце за халине потпуних двадесет форината. Држи се савет с Петром где да се наруче аљине, ређају се сви снајдери, овај је сувише скуп, онај нема леп крој, трећи опет никад не сашије на време, имају живе муке код кога ће,

„Знаш ли шта Станко?“ рећи ће најзад Петар „Најбоље ти је да одеш код чивутина, ту ти је готових аљина колико ти срце зажели а и одмах видиш како ти стоје.“

„Право велиш Петре, па шта више што си ти можда и изгубио из вида тамо су и аљине мното јетиније, тамо ми за цело не треба више од петнајст форината а ови пет?“ и ту обрташе по прстима једну нову петицу „Ову ћемо на благотворне цели“ што је значило толико: са овом ћемо се почастити.

Од стране Петрове би предлог без икакве дебате усвојен и обе су се странке журиле да га што пре изврше. Оду у хотел „код лисице“ плате мало стара дуга, вечерају и кад су доста порано (4 сата у јутру) кући се вратили, налажаху се од петице још врло слаби остатци, свега 32 крајцаре.

Срећа што је тај дан (јер ноћ је скоро прошла) био празник те се до подне испавају, а око 11 и по часова устану, обуку се и оду са оне 32 кр. да фруштуко-ручају.

„Није право Станко, ти си јуче онако частио, а ја да ти то не вратим, дај ти мени једну форинту у зајам па бар да поштено ручамо, а и ја морам данас или сутра новце добити, до Васкрса има и онако још доста.“

Станко се не противи, вади и даје форинту.
Опет благостање.

Сутра су опет дошли, ни један немају ни једне паре — осим Станкових 14 фор. — Станко се данас нешто замислио као да у себи рачуна најзад ће рећи :

„Даће Чива и за 13 фор. аљине, јели Петре.“

„Ни бриге ти ја ћу се као циганин ценкати.“

„Келнер! шпајскарту донесте“ настаје важна штудија — паприкаш с ваљушци, кисела чорба, телетина, шницле и шта ти ту још не беше.

„Келнер! мени шницле!“

„Мени паприкаш с ваљушци, само нек буде папрен и доста ваљушака“ заповеда Петар.

„Бићете одмах служени“ вели шантави Филип хитроноги послужитељ у хотелу „код велике бундеве“.

И опет један дан и опет једна форинта мање.

Станко и опет рачуна да за тринајст форинти не купи аљина, то би била права несрећа — не и данас ћемо ручати а сутра одмах да се иде по аљине.

И опет један дан и опет једна форинта...

„Оћеш ли Петре скоро добити новаца?“

„Сваки дан их очекујем ако не дођу данас онда сутра зацело.“

„Па онда можемо још данас ручати, остало ми је још свега 12 фор., да данас потрошимо још једну ти ћеш ми сутра и онако вратити па ће опет бити дванајст.“

„Са свим је тако.“

И опет један дан и опет.....

Петар не доби ни сутра новаца. Дошло је време ручку. Станко у једној руди десетку у другој форинту и мисли се „Куд је јуне онамо и уже“, прошапута и заиска од Филипа шпајскарту.

И опет један дан.....

То би по свој прилици трајало све дотле, док би било још које форинтаче у џепу, но на срећу Петар доби новце. Његови родитељи су сиромашнији послали су свега 15 фор. — Дужан је Станку једну, шустеру две, остало му још дванајст, куд ће и шта ће, дошло је време ручку, а дужан је Станку толико ручака и вечера.

„Хајдмо Станко на ручак ја частим“ тако данас, тако сутра остаде му још десетица, а Станко је потрошио на ситнице враћену му форинту, сад су опет једнаки.

Дође и Васкрс.

„Нисмо ми деца“ вели Станко.

„Нема ни ускрс рогове“ секундира Петар.

Тако су се они тешили до Дуова а тешили би се и даље, но сад им дође од куће писмо са питањем шта су купили за послати им новац.

„Да нам је да се бар што год поновимо па ма шта било само да могу да пишем кући да сам што купио.“

„И ја тако мислим“ вели Петар замишљено.

Обоје се дали у бригу.

„Живела мода Петре“ викну наједаред Станко радосно

„Та само да ми ње није, ја би и мој зимски капут и шубару носио они су још сасвим цели, а овако?“ ту заста и тужно погледа на своје излизане панталоне и исфлекани шешир.

„Ја и опет кажем живела мода, та она се брине за нас; како ти се допадају сламни шешири што се сад носе?“

WWW.UNILIB.RS
У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

„Хм! сламни шешири, 5—6 ф. у цену свега десет, лепо ми се допадају.“

„Море не питам те то, већ да ли би ти носио сламни шешир са широким ободом?“

„Би, ал како? од куд?“

„Ево од куд, кад сам данас ишао из школе видех пред Марковићевим дућаном врло велике сламње шешире, само немој мислити да су из Панаме донешени и ако их је можда нека Пана плела“, дода он смешећи се, као од чуда запитам за цену и добих одговор 20 крајдара.“

„Па шта мислиш даље?!“

„Мислим даље то, да ми купимо такове шеширс“.

„А свет?“ упита Петар да се једва могло чути, као да није рад да пробуди Станка из његова слатка заноса.

„Шта је мени до света кад морамо лагати на важнијем месту, свету је најлакше лагати, тешко је са истином а лаж, њу свет прима одма за готов новац, чекај само како ћемо?“ Ту се мало замисли па онда настави „Ето видиш на тим шеширима нема пантљике, купићемо је исто тако фину као што су и шешири т. ј. за 3—4 нов. риф, везаћемо је како умемо, па ћемо онда казати да се тако носи у Немачкој, Француској или ако хоћеш чак и у Америци, па сам уверен да ће се наћи таквих који ће нам подражавати, за три дана биће наши шешири у моди а четвртог ће се говорити да је то ношење „модерн“ ми не ћемо имати ништа против тога, можда ће још ком сиротану бити тиме поможено да се наноси сламна шешира, но ако и ником не буде поможено, нами је за цело, пристајеш ли дакле да купимо?“

„Пристајем“.

Намера би брзо извршена. Оду код Марковића и купе два сламна шешира à 20 нов. и да ли је можда судба хтела не беше друге пантљике до зелене и црвене. зелену нису хтели, с тога узму црвену риф 4 нов. и однесу кући. Код куће одмах удесе шешире везав им пантљике, па пошто је ова била доста дужа а маказа нису имали да сувишне крајеве одсеку, то на Петров предлог оставе исте да висе те је изгледало мало „републикански“ као што је Станко шалећи се приметно.

По свршеном послу седну да пишу кући шта су се поновили, писма су им била сасвим скоро једнака само што је Станко писао својима да је купио „Панама хут“ за 6 ф. 24 нов. а Петар опет „Панамски шешир“ за 5 ф. 24 нов. Предаду писма на пошту па онда дођу кући и стану пробати своје нове шешире. Ко је био као они? Станко све плива у радости кад се погледи у огледало и кад помисли шта их шешири коштају; па се онда сам себи диви од куд њему та идеја да дође у памет — за све то време Петар је нешто размишљао па ће сад почети :

„Стармали“ излази 10., 20 и последњег дана у сваком месецу.

Годишња цена 4 ф. годишња 2 ф. на 3 месеца 1 ф. За Србију, Црну Гору, Босну и Херцеговину на целу годину 50 гр., на по године 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

„Ти си се добро брата досетио, до шешира смо лако дошли, да нам је како доћи и до нових аљина но ако ћеш ме послушати ја имам један предлог, који ако ти се допадне онда ћемо имати и нових аљина“.

„Говори само ја га унапред усвајам“.

„Видиш мени изгледа, да кад смо могли узети овакве шешире и да за њих кажемо да се тако носи по Немачкој, што да не би смо могли направити и аљине према њима па да кажемо да се и то тамо носи“.

„Заиста Петре не би било рђаво“.

„А оно хајмо одмах код снајдера док је још ово мало новаца, па да наручимо хаљине од проста сегелтуха за цело нас неће више од 8—9 ф. коштати, пристајеш ли на то?“

„Апсолутном већином гласова предлог се усваја“ говорио је Станко озбиљно.

Што смислише то и учинише. Аљине су их коштале по 8 ф., одмах обоица плате снајдеру у напред, а они 3 ф. 22 нов. оду и оставе код „лисице“ на оставку.

Чекали су да им аљине буду готове и први дан Дуова обуку нове аљине и шешире, па хајд у шетњу.

Сав свет је гледао за њима куд год су прошли, а они опет иду без бриге и смеју се „глупој светини“. Но сад им се догоди нешто чему се нису надали, познати социалисте другови им, стадоше им се приближивати и питати их, од ког су „Verein-a“ узели ту ношњу. Они се смеше и не одговарају, тек онако као и нехотице пусте реч, „у Немачкој“.

То је трајало неколико дана, тек што је дошла друга недеља, још нису аљине ни упрљали, а још се веће чудо догоди.

Још рано у недељу, дође им једна важна посета — браца Макса Фамулус.

„Оно господин Станко ја не бих био рад али знате моја је дужност да вас позовем и јавим да је г. директор казао да одмах без оклевања и ви и г. Перић дођете у школу и да тамо приседите док он не дође.“

Ово беше за обоицу гром. Уплаше се да није можда директор дознао за њихове „астрономске екскурзије“ за рад којих су више ноћи („код лисице“) преседили Језик им се саплео да ни један скоро не уме да говори, те ће једва Петар:

„Па знаш ли брат (!) Максо од прилике чега ради нас то зове, а ми већ знамо да што кир Јањаћко има шљивовицу, да је ни сам владика бољу не пије“.

„Оно знате г. Петре, моја ми дужност налаже да чувам званичну тајну, но ја нисам од оних људи, ја сам кадар за љубав учинити све ту се намршти да би још званичнији изгледао, па за тим настави „Оно управо кас’ти нисам могао баш најбоље разумети“ и сад се поче још званичније чешати за уво.

(Свршиће се.)

Писма и све што се тиче уредништва, нека се шиље на адресу Др. Илије Огњановића у Новом Саду, а коме је наручнице Дру Јовану Јовановићу Знају у Београд. Претплату пак и огласе, ваља слати на штампарију А. Пајевића у Нови Сад. Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Добровољни прилози
ЗА ПОДИЗАЊЕ СПОМЕНИКА СИМИ МИЛЕТИЋУ
у Новоме Саду.
(Наставак.)

Госп. Анастасија Станковић из Вел.
Бечкерек 5 ф. — н.
У прошлом броју јављених 26 ф. 50 н.
Свега . 31 ф. 50 н.

Што даље стигне прилога на горњу цел, из-
нећемо на јавност на овом месту.

Уредништво и издаваштво „Стармалог“.

Књижевне вести.

КЊИГЕ ЗА ШКОЛУ И НАРОД.

ПОЧЕТНИЦЕ ПРИРОДНИХ НАУКА

до сада изишле ове :

1. Хемија од Х. К. Роског, професора хемије у
Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића,
шк. референта. Са 36 слика, укорићена 50 новч.

2. Физика од Балфура Стеварта, професора
физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В.
Поповића, школ. референта. Са 48 слика укори-
ћена. 50 новч.

3. Физикална географија од А. Гејкије, про-
фесора геологије у Единбургу. Српски превод од Лазе
Пачуа, ур. „Страже“. Са 20 слика, укорићена, 50 н.

4. Геологија од А. Гејкије, проф. геологије у
Единбургу. Српски превод од Л. Пачуа, уредника
„Страже“. Са 47 слика, укорићена, 50 новч.

5. Зоологија од О. Смита, професора зоологије у
Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића,
професора српске учитељске школе у Г. Кар-
ловцу. Са 45 слика, укорићена. 50 новч.

6. Ботаника од Х. А. де Бари, професора бо-
танике у Страсбургу. Српски превод од Владана
Арсенијевића, проф. срп. учит. школе у Г. Кар-
ловцу. Са 45 слика, укорићена, 50 н.

7. Астрономија од Н. Локиера, члана кр. друштва
у Лондону. Српски превод од дра Ђорђа Натошевића
глав. школ. референта. Са 47 слика, укори-
ћена. 50 новч.

Укупна цена на свих 7 књига стоји 3 фор. 50 нов.
за Аустро-угарску, а за Србију и друге крајеве срп-
ске 40 гроша или 6 гроша поједина свеска.

Наруџбине из Аустро-Угарске шилу се на пош-
тану штампарiju, а оне из Србије на књижару В. Ва-
ложића у Београду.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА,

као издавач „Књига за школу и за народ“

Још и ове књиге могу се добити у штампарiji

А. Пајевића у Н. Саду:

Буквар за српске основне школе — — — —	20 нов.
Упутство уз буквар за основне школе — — — —	10 нов.
Зоологија за учитељске и више девојачке школе, израдио Владан Арсенијевић, професор учи- тељске школе у Карловцу, цена — — — —	80 нов.
Велика катавасија — — — — — — — —	1 фор.
Мала катавасија — — — — — — — —	20 нов.
Одабране народне песме за учење на изусту срп. основним школама — — — — — — — —	10 нов.
Дисциплинарна правила за учитеље српских основних школа — — — — — — — —	10 нов.

РУСИЈА И БАЛКАНСКО ПИТАЊЕ,

од М. ДРАГОМАНОВА, превод с руског.

Књига је на 8-ни 5 табака с предговором Пере Тодо-
ровића, а садржина јој је:

I. Поштену ствар треба поштено бранити.

II. Унутрашњи и спољашњи Турци.

III. Унутрашње ropство и рат за ослобођење.

Цена је књизи 40 новч. Ко поручи на више ових
књига, рачуна му се по 30 новч. књига. Наруџбине ваља
упућивати

ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА, у Н. Саду.

ОГЛАСИ.

НОВАЦА

од 5 до 7% на обраћу земљу у
Аустро-Угарској, изузимајући
развијану границу и ново о-
купиране земље, може свако до-
бити без претходног трошка и то уз одплату ка-
питала по вољи, који се наброји у банким или
државним нотама. Зајмопотребити нека се обратe
на Задругу Манојловића и комп. у Сентоману
преко пута српске цркве.

стовариште одела

П. Н.

Јављам поштованој публи-
ци, да имам на мојем сто-
варишту

ОДЕЛА ЗА ГОСПЕ И ГОСПОЏИЦЕ
(КОНФЕКЦИЈА)

по најновијем париском фа-
сону у највећем избору.

С поштовањем

БЕРНХАРД ФИШЕР.

по најновијем париском фасону